

Helse Sør-Øst RHF

Deres ref:

Vår ref:

2018/5187 - 51737/2018

Saksbehandler:

Clara Beate Gram Gjesdal

Dato:

23.05.2018

Hørings svar - Rapport om behandling av kjønnsdysfori/kjønnsinkongruens

Høringsinnspill fra DSD-teamet (Disorders of Sexual Development) i Helse Bergen på vegne av DSD-tjenesten vedr Høring – rapport om behandlingstilbud til personer med kjønnsinkongruens-/kjønnsdysfori.

Vi viser til Notat av 17.4.18 hvor det fra Helse Sør-Øst RHF er bedt om tilbakemelding innen 22.5.18 på følgende punkter:

1. Organisering og oppgavefordeling når det gjelder behandlingstilbudet i kommuner, regionalt og nasjonalt
2. Kriterier som skal utløse mulighet for hormonell og kirurgisk behandling.

Ad 1.: Vi vil først presisere at vi ved DSD-tjenesten ikke har erfaring med diagnostikk eller behandling av personer med kjønnsinkongruens-/kjønnsdysfori i dag. På generelt grunnlag mener vi slik behandling bør sentraliseres til ett nasjonalt behandlingssted slik det skjer i dag pga lavt volum av tilstanden med påfølgende liten erfaring ved spredning av tilbudet og kompleksiteten og alvorlighetsgrad ved feilbehandling. Vi driver selv en tjeneste med tilsvarende lavt volum og stor biopsykososial kompleksitet og erfarer nødvendigheten av sentralisering for å gi et godt nok behandlingstilbud samt kvalitetssikring av tilbudet. Vi har i dag ikke ressurser til å følge opp pasientgruppen med kjønnsinkongruens-/kjønnsdysfori som trenger dedikert personell med oppdatert, spesifikk kompetanse. For behandling av barn og unge, er vi spesielt opptatt av medisinske og kirurgiske intervensjoner før puberteten med de alvorlige konsekvensene dette vil ha i et livstidsperspektiv, og mener at avvik fra en konservativ (ikke-behandling) strategi bør ha svært sterke argumenter og være forankret i et nasjonalt senter.

Ad 2.: Ad kriterier som skal utløse mulighet for hormonell og kirurgisk behandling mener vi det er nødvendig å basere slik behandling på operasjonaliserte diagnosekriterier av følgende grunner:

- a. Det vil gjøre det mulig å kvalitetssikre behandlingen gjennom forskning som kan analysere komponentene i diagnosekriteriene i forhold til utfall av behandling.
- b. Det sikrer et kvalitetssystem rundt behandlingen.

Helge Ræder

Overlege

Barneklubnikken

Koordinator

DSD-teamet, Helse Bergen

Robert Bjerknes

Overlege

Barneklubnikken

Agnethe Lund

Overlege

Kvinneklubnikken

Birgitta Ivarsen.

Overlege

Plastikk-kir avd

Paul Egil Gravem

Overlege

Plastikk-kir avd